

TER BESLISSING

Datum
12 juni 2026

Onze referentie
2026-

Opgesteld door

Uiterlijk bij
16 juni 2026

Bijlage(n)
2

Aan Minister van SZW

nota

Technische Kamerbrief over fondsensystematiek
werknemersverzekeringen

Aanleiding

- U heeft afgelopen vrijdag (12 juni jl.) mondeling aan de MR gevraagd om de technische Kamerbrief over de fondsensystematiek werknemersverzekeringen na overeenstemming in de politieke vierhoek van 16 juni a.s. naar de Kamer te verzenden.
- De MR heeft hiermee ingestemd.
- Bijgevoegd is de technische Kamerbrief zoals deze naar de politieke vierhoek is verzonden, die na uw toestemming naar de Kamer wordt verzonden.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met verzending van de Kamerbrief na akkoord in de politieke vierhoek.

Kernpunten

- De MR is afgelopen vrijdag (12 juni jl.) akkoord gegaan om de technische Kamerbrief na overeenstemming in de politieke vierhoek (van 16 juni a.s.) naar de Kamer te verzenden, omdat er afgelopen dinsdag (9 juni jl.) een motie is aangenomen van de heer Dijk.
- Deze motie verzoekt het kabinet de Aof-premie en de middelen uit het Aof alleen te gebruiken waar ze voor bedoeld zijn en niet voor de vrijheidsbijdrage. De heer Dijk heeft verzocht binnen één week reactie te geven op het ontraden van de motie.
- U voldoet aan dat verzoek, door de Kamerbrief op 16 juni a.s. te verzenden. Hiermee wordt voorkomen dat er een extra Kamerbrief met spoed naar de Kamer moet worden verzonden in reactie op de motie.
- De Kamerbrief heeft u eerder geaccordeerd; eerder verzochte wijzigingen zijn doorgevoerd.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Technische Kamerbrief over fondsensystematiek werknemersverzekeringen

Pagina: 1

Nummer: 1

Auteur: Vijlbrief, J.A. Onderwerp: Tekst plaatsen

Datum: 16-6-2026 12:44:36

MSZW akkoord.

Datum
12 juni 2026

Onze referentie
2026-

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Technische Kamerbrief over fondsensystematiek werknemersverzekeringen	Bijlage bij verzending	
2	Beleidsnota bij contouren concept technische Kamerbrief over de fondsensystematiek werknemersverzekeringen	Bijlage bij verzending	
3	Beleidsnota bij concept technische Kamerbrief over de fondsensystematiek werknemersverzekeringen	Bijlage bij verzending	

1^e brief: opzet
ok. Hou me op
hoogte van inhoudelijke
2^e brief: fundamenteel,
enkele studies.

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Aan

Minister van SZW

nota

Beslisnota bij de contouren van de technische Kamerbrief
over de fondsensystematiek werknemersverzekeringen

Aanleiding

- De fondsensystematiek werknemersverzekeringen (en met name het Aof) krijgt veel (politieke) aandacht. Dat bleek onder andere bij het commissiedebat werknemersverzekeringen van 8 april jl.
- Er zijn twee urgente punten waarop we voor het meireces graag uw input willen. Dit ziet op 1) de twee toegezegde brieven in het commissiedebat en 2) op de vormgeving van de vrijheidsbijdrage (hier ontvangt u een parallelle nota over).
- Na het meireces ontvangt u een uitgebreidere nota over alle zaken die spelen rondom de fondsensystematiek en een concept van de eerste Kamerbrief.

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord met de concept opzet van de eerste Kamerbrief, die vóór de zomer naar de Kamer wordt verstuurd (zie bijlage 1)?
- Daarnaast gaan we graag met u in gesprek over de invulling van de tweede Kamerbrief die u voor het najaar heeft toegezegd.

Kernpunten

- De fondsensystematiek werknemersverzekeringen is de afgelopen jaren onder een vergrootglas komen te liggen vanwege de jaarlijkse premie overschotten en vermogensopbouw.
- De afgelopen maanden is er nog meer aandacht voor de fondsensystematiek, doordat enkele maatregelen uit het coalitieakkoord de jaarlijkse overschotten en de vermogensopbouw vergroten. Ook is er recent media-aandacht geweest over eventuele rechtszaken tegen de Staat over de hoogte van de Aof-premie (meer toelichting hierover staat in bijlage 2).
- De focus ligt nu op de hoogte van de Aof-premie, maar bij de Awf-premie speelt hetzelfde vraagstuk.
- De vragen over de verhouding tussen de premies en uitkeringen zijn te begrijpen. De Aof- en Awf-premies kennen bijvoorbeeld nog steeds een maximumpremieloon, vanuit de gedachte dat premie en uitkeringsrecht in balans horen te zijn.
- De Aof-premie wordt ook ingezet als generiek instrument om lasten te verhogen voor bedrijven, zoals bij de vrijheidsbijdrage, maar ook breder als sluitpost voor lastenverzwaringen voor bedrijven. Overigens telt de Aof-premie in het lastenkader weliswaar als last voor bedrijven, maar is het economisch een last op arbeid. Een verhoging wordt op termijn voornamelijk door werknemers gedragen.

TER BESLISSING

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Opgesteld door

[Redacted]

Uiterlijk bij
22 april 2026

Bijlage(n)
0

Overzicht van opmerkingen bij Openbaar maken - Beslisnota bij de contouren van de technische Kamerbrief over de fondsensystematiek.pdf

Pagina: 1

Nummer: 1

Auteur: Vijlbrief, J.A. Onderwerp: Free Hand

Datum: Onbepaald

- Er bestaan een aantal misconcepties over de fondsen: sommige partijen zien het fondsvermogen als een pot met geld waar ze uitgaven uit kunnen dekken, en anderen hebben het beeld dat er daarom niet hoeft te worden bezuinigd bij tegenvallers. Hoewel dit misconcepties zijn, demonstreert het dat de uitlegbaarheid van de fondsensystematiek – en daarmee ook het draagvlak – onder druk staat.
- In de vragen tijdens het commissiedebat van 8 april jl. liepen ook een aantal zaken door elkaar. Hierop heeft u aangeboden om alle vragen in samenhang te beantwoorden in een technische brief. Een opzet voor deze brief vindt u in bijlage 1.
- Daarnaast heeft u ook een uitgebreidere brief toegezegd in het najaar over de toekomst van de fondsensystematiek. U noemde in het commissiedebat ook de mogelijkheid van een fundamentele analyse, wellicht een extern onderzoek of commissie.
- Een commissie kent een lange doorlooptijd, waardoor het niet mogelijk is om in het najaar al een brief te sturen met uitkomsten. Een extern onderzoek lijkt ons niet opportuun, aangezien veel kennis zit bij SZW en Financiën.
- Ons voorstel is daarom om ambtelijk een fundamentele analyse te maken, samen met het ministerie van Financiën. We zouden een dergelijke analyse kunnen laten toetsen door een externe partij (bijv. een hoogleraar). Indien wenselijk kan er op basis van de analyse alsnog een onderzoek of commissie ingesteld worden.
- U heeft aangegeven tijdens het commissiedebat met sociale partner² in gesprek te willen gaan over deze tweede brief. De sociale partners hebben aangegeven vooralsnog niet met het kabinet in gesprek te willen over de fondsen.
- Gezien bovenstaande punten gaan wij graag binnenkort met u in gesprek over de tweede brief. De centrale vraag is in hoeverre u de huidige fondsensystematiek beter wilt uitleggen, of dat u ook verandering in gang wilt zetten. Dat onderscheid is bepalend voor de opzet en toon van de brief.

Datum

Onze referentie

ja
↓
eerst
analyse
maken

Toelichting

- U heeft in het commissiedebat werknemersverzekeringen de volgende toezeggingen gedaan:
 1. Een technische brief (bijlage 1), bestaande uit:
 - antwoord op de vragen van mevrouw Patijn: "Kan de minister aangeven of de cijfers kloppen over hoeveel er straks per jaar weggaat uit het Aof en waar dat geld naartoe gaat? Graag per maatregel uitgesplitst." Daarnaast heeft mevrouw Patijn ook gevraagd om een doorrekening van het CPB op de maatregelen uit het coalitieakkoord (vrijheidsbijdrage, compensatie maximum dagloon en ombuiging ZvW);
 - hoe de voorgaande maatregelen in het coalitieakkoord doorwerken op de Aof-premie;
 - hoe de effecten van de premieverhogingen doorwerken voor werkgevers, werknemers en ZW/WIA/WW-gerechtigden (per voorgaande maatregel uit het coalitieakkoord);
 - een toelichting op de 1 miljard bezuiniging of het een incidenteel of structureel bedrag is;

Deze Kamerbrief is toegezegd vóór de zomer van 2026.

2. Een brief over de toekomst van de fondsensystematiek, bestaande uit:

 Nummer: 1	Auteur: Vijlbrief, J.A.	Onderwerp: Free Hand	Datum: Onbepaald
 Nummer: 2	Auteur: Vijlbrief, J.A.	Onderwerp: Free Hand	Datum: Onbepaald

- de werking van de huidige fondsensystematiek werknemersverzekeringen in relatie tot de begrotingsregels;
- de visie van het kabinet op het fondsenstelsel: hoe wordt aangekeken tegen de relatie tussen de begroting, het budget en de fondsen;
- hoe kijken we vanuit juridisch perspectief naar de fondsen, wat is de relatie met de premies en wie heeft daar zeggenschap over?
- u heeft aangegeven hierop een fundamentele analyse of externe studie te willen doen. U heeft aangegeven daarbij mogelijk te denken aan inzet van een commissie;
- u heeft aangegeven graag met sociale partners in gesprek te gaan over de verbetering van de werknemersverzekeringen, de lastendeckende premies en zeggenschap voor de sociale partners over de fondsensystematiek werknemersverzekeringen.

Deze Kamerbrief is toegezegd voor het najaar van 2026.

- Er is door de heer Ceder een twee minutendebat aangevraagd over de maatregelen rondom het Aof en het maximumdagloon. Dat debat zal op 22 april a.s. plaatsvinden.

Datum

[Redacted]

Onze referentie

[Redacted]

Bijlage 1

Opzet technische brief (toegezegd vóór de zomer 2026)

- Inleiding
- Een beknopte uitwerking van hoe de huidige fondsensystematiek werkt, zodat de brief zelfstandig leesbaar is en de cijfermatige informatie in de juiste context wordt geplaatst.

Datum

[Redacted]

Onze referentie

[Redacted]

Coalitieakkoord

Effecten coalitieakkoord op premietarieven

- Totaaloverzicht van ingeboekte premieverhogingen bij de volgende coalitieakkoord maatregelen:
 - Vrijheidsbijdrage (Aof)
 - Compensatie lagere Zvw-premie (Aof)
 - Compensatie verlaging maximumpremieloon (Aof, Whk, AWF, Ufo)
- Waar nodig een berekening van premieverhoging per individuele maatregel.
- Toelichting vaststellen Whk-premie door UWV en compensatie via Aof. Hiermee wordt de vraag beantwoord of de tegenvaller van 1 miljard incidenteel is of structureel.

Doorwerking premietarieven op lonen en koopkracht

Toelichting CPB doorrekening coalitieakkoord

- Theoretische doorwerking.
 - Contractloonstijging is 0,1 procentpunt lager. Daarin zijn ook maatregelen verwerkt zoals de vrijheidsbijdrage, die verhogend werkt op de looneisen.
 - Gevolgen van de verhoging voor werkgever, werknemers, ZW/WIA/WW-gerechtigden per maatregelen.
 - Gevolgen van enkel de premieverhogingen op contractloonstijging.
 - Aan CPB vragen: Gevolgen van de lagere contractloonstijging op lonen/koopkracht.
- Afsluiting

Bijlage 2Juridische gevolgen en risico's

- Bij de Belastingdienst lopen bestuursrechtelijke procedures over de hoogte van de Aof-premies. SZW heeft aankondigingen ontvangen van civielrechtelijke procedures tegen de Staat vanwege de schade die werkgevers menen te lijden door de hoge Aof-premies.
- De vaststelling van de Aof-premies is geregeld in de Wet financiering sociale zekerheid. Deze biedt de minister van SZW ruimte bij het vaststellen van de hoogte van de premie.
- De hoogte van de premie en daarmee de omvang van het Aof worden daarnaast ook bepaald door de begrotingssystematiek welke verankerd is in de Wet houdbare overheidsfinanciën en de Comptabiliteitswet.
- Wat betreft de hoogte van de Aof-premie en de omvang van het Aof handelt de rijksoverheid ons inziens binnen het wettelijk kader.
- Indien wij geen gelijk krijgen bij de rechter, zijn de financiële consequenties fors.

Datum**Onze referentie**

1

Aan

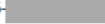
Minister van SZW

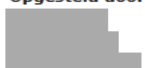
nota

Technische Kamerbrief

TER BESLISSING

Datum
12 mei 2026

Onze referentie
2026-

Opgesteld door

Uiterlijk bij
15 mei 2026

Bijlage(n)
1

Aanleiding

- U heeft tijdens het commissiedebat werknemersverzekeringen van 8 april jl. onder andere een technische Kamerbrief voor de zomer toegezegd aan de TK.
- Wij hebben u in de nota van 21 april jl. akkoord gevraagd op de concept opzet. We leggen de conceptbrief aan u voor.

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord met de concept technische Kamerbrief (zie bijlage 1)?
- Voor tijdige verwerking van uw eventuele opmerkingen vóór de ambtelijke vierhoek en de Regiegroep met de sociale partners op 28 mei en 3 juni, hebben we uw reactie uiterlijk op 26 mei nodig.

Kernpunten

- De brief is als volgt opgebouwd:
 - een korte schets van de huidige fondsensystematiek, om ervoor te zorgen dat de cijfermatige informatie waarnaar werd gevraagd tijdens het debat in de juiste context kan worden geplaatst. Daarnaast is ook het antwoord op de vraag van de heer Ceulemans (JA21) over de juridische en economische kaders van de Aof-premie hierin meegenomen. Deze vraag werd gesteld tijdens het WGO van 18 mei jl.;
 - antwoord op de vragen van het lid Patijn (PRO) over onder andere de effecten van het coalitieakkoord op de premies werknemersverzekeringen en de effecten van de premieverhogingen op (lonen van) werknemers;
 - antwoord op een vraag van het lid Mulder (PVV) over de tegenvaller bij de WIA (van 1 miljard euro) of deze incidenteel of structureel is;
 - tot slot wordt er gerefereerd aan de tweede Kamerbrief die door u is toegezegd tijdens het commissiedebat, namelijk de brief over de toekomst van de fondsensystematiek. U heeft deze Kamerbrief voor het najaar toegezegd.

Toelichting

- In de Kamerbrief worden de volgende (politiek relevante) punten geadresseerd.
 - Het saldo van alle sociale fondsen stijgt vanaf 2016. Dit komt voornamelijk door beleidsmatige verhogingen van de Aof-premie, zoals ter compensatie van stijgende zorgpremies.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Technische Kamerbrief

Pagina: 1

Nummer: 1

Auteur: Vijlbrief, J.A. Onderwerp: Free Hand

Datum: Onbepaald

- In het coalitieakkoord staan drie maatregelen die invloed hebben op de premies van de werknemersverzekeringen:
 1. De vrijheidsbijdrage voor bedrijven: verhoging van de Aof-premie met 0,43 procentpunt;
 2. De maatregelen bij de zorgverzekeringswet: worden voor 65 procent bekostigd via een verhoging van de Aof-premie. De rest wordt betaald door zelfstandigen en uitkeringsontvangers;
 3. De verlaging van het maximumdagloon met 20-procent. Deze maatregel heeft invloed op het Aof en de werkhervattingskaspremie (Whk-premie). Daarnaast zorgt de maatregel voor een stijging van de Awf-premie (niet-overheidswerkgevers) met 0,22 procentpunt, UFO-premie (overheidswerkgevers) met 0,05 procentpunt en de opslag voor de Wet Kinderopvang (Wko) van 0,03 procentpunt. Dit om de inkomsten in de fondsen constant te houden;
- Een verhoging van de werkgeverspremies komt volgens het CPB op de lange termijn voor circa 25% bij de werkgever terecht in de vorm van hogere loonkosten. De overige 75% wordt via lagere lonen door werknemers gedragen. Op korte termijn is de doorwerking op lonen beperkt, omdat loonaanpassingen tijd kosten.
- Alleen de vrijheidsbijdrage zorgt per saldo voor lagere loonruimte, omdat de compensatie voor de Zvw en voor het lagere max-premieloon lastenneutraal zijn.
- Het CPB heeft geen individuele doorrekening per maatregel. Volgens de integrale doorrekening van alle maatregelen uit het coalitieakkoord door het CPB, valt de cao-loonstijging in de kabinetsperiode gemiddeld 0,1 procentpunt per jaar lager uit dan in het basispad.
- Dit effect bestaat zowel uit maatregelen die de loonruimte verkleinen (vrijheidsbijdrage bedrijven) als die de looneisen verhogen (verhoging inkomstenbelasting via de tcf).
- Het precieze effect van de vrijheidsbijdrage op de koopkracht of de inkomenseffecten zijn niet eenduidig vast te stellen, omdat de doorwerking afhankelijk is van cao-onderhandelingen.
- Om een gevoel van orde van grootte te krijgen, kan de vrijheidsbijdrage van 1,7 miljard gedeeld worden door de circa 10 miljoen werkenden. Dit komt gemiddeld neer op 170 euro per werknemer per jaar aan hogere werkgeverslasten. Bij een doorwerking van 75 procent op lange termijn betalen werknemers daar gemiddeld circa 125 euro van via lagere loonstijging.
- Dit is nadrukkelijk een grove berekening, want de berekening doet geen recht aan verschillen tussen werknemers en bovendien zijn effecten via arbeidsaanbod, bestedingen en algemene evenwichtseffecten hierin niet meegenomen.

Datum
12 mei 2026

Onze referentie
2026-

Proces

- De concept technische Kamerbrief is afgestemd met het CPB, het ministerie van Financiën, het ministerie van Economische Zaken, de Belastingdienst en UWV. De brief wordt ambtelijk in de vierhoek voorgelegd op 28 mei.
- De brief wordt op 3 juni met sociale partners in de Regiegroep. Het is daardoor niet mogelijk om de Kamerbrief vóór 1 juni a.s. naar de TK te versturen, maar wel relatief snel daarna. Dit past binnen uw toezegging.
- U ontvangt een nieuwe versie van de brief zo spoedig mogelijk na de Regiegroep.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Technische Kamerbrief	Bijlage bij nota	

Datum
12 mei 2026

Onze referentie
2026-